P9_TA(2021)0394

Situácia v Libanone

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 16. septembra 2021 o situácii v Libanone (2021/2878(RSP))

(2022/C 117/15)

Európsky parlament,

— so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Libanone, najmä na uznesenie z 22. mája 2008 o situácii v Libanone ([1]),

— so zreteľom na predchádzajúce rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN, najmä na rezolúcie 1559 (2004), 1701 (2006), 2539 (2020) a 2591 (2021),

— so zreteľom na Euro-stredomorskú dohodu o pridružení medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a Libanonskou republikou na strane druhej ([2]),

— so zreteľom na rozhodnutie Rady 2007/860/ES z 10. decembra 2007 o poskytnutí makrofinančnej pomoci Spoločenstva Libanonu ([3]),

— so zreteľom na záverečnú správu volebnej pozorovateľskej misie Európskej únie v Libanone z roku 2018,

— so zreteľom na záväzky dohodnuté v rámci priorít partnerstva medzi EÚ a Libanonom v novembri 2016, konferencie CEDRE 6. apríla 2018, rámca reformy, obnovy a rekonštrukcie Libanonu (3RF) v decembri 2020 a zasadnutí medzinárodnej podpornej skupiny pre Libanon 11. decembra 2019, 23. septembra 2020 a 19. mája 2021,

— so zreteľom na vyhlásenie komisára pre krízové riadenie Janeza Lenarčiča z 5. augusta 2020 o výbuchu v Bejrúte,

— so zreteľom na medzinárodnú konferenciu o pomoci a podpore pre Bejrút a obyvateľov Libanonu z 9. augusta 2020 a na konferenciu na podporu libanonského obyvateľstva z 2. decembra 2020, ktoré zorganizovalo Francúzsko a OSN,

— so zreteľom na spoločné vyhlásenie medzinárodnej podpornej skupiny pre Libanon z 23. septembra 2020,

— so zreteľom na vyhlásenie vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku v mene EÚ z 28. septembra 2020 o odstúpení dezignovaného predsedu vlády Libanonu,

— so zreteľom na správu o rámci reformy, obnovy a rekonštrukcie Libanonu (3RF), ktorú EÚ, OSN a Svetová banka prijali v decembri 2020,

— so zreteľom na závery Rady zo 7. decembra 2020 o Libanone,

— so zreteľom na hospodársky monitor Svetovej banky týkajúci sa Libanonu z 1. júna 2021 a na rýchle posúdenie škôd a potrieb v Bejrúte, ktoré vypracovala skupina Svetovej banky v spolupráci s EÚ a OSN,

— so zreteľom na vyhlásenia a poznámky podpredsedu Komisie/vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (PK/VP) Josepa Borrella z 19. júna 2021 počas jeho návštevy v krajine,

— so zreteľom na vyhlásenie PK/VP Borrella zo 16. júla 2021 o odstúpení dezignovaného predsedu vlády Saada Haríriho,

([1]) Ú. v. EÚ C 279 E, 19.11.2009, s. 69.
([2]) Ú. v. EÚ L 143, 30.5.2006, s. 2.
([3]) Ú. v. EÚ L 337, 21.12.2007, s. 111.

Štvrtok 16. septembra 2021

— so zreteľom na výzvu predsedu Výboru pre zahraničné veci Davida McAllistera a predsedníčky Delegácie pre vzťahy s krajinami Mašreku Isabel Santosovej zo 16. júla 2021, aby libanonské politické vedenie vyriešilo patovú situáciu po tom, ako odstúpil dezignovaný predseda vlády,

— so zreteľom na tlačovú správu UNICEF z 23. júla 2021 s názvom Libanon: verejný vodohospodársky systém na pokraji kolapsu, UNICEF varuje,

— so zreteľom na vyhlásenie hovorcu Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) z 26. júla 2021 o procese formovania vlády,

— so zreteľom na vyhlásenie spolupredsedov z druhého zasadnutia poradnej skupiny 3RF z 28. júla 2021,

— so zreteľom na rozhodnutie Rady (SZBP) 2021/1277 z 30. júla 2021 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na situáciu v Libanone ([4]),

— so zreteľom na vyhlásenie PK/VP Borrella z 3. augusta 2021 o prvom výročí výbuchu v bejrútskom prístave,

— so zreteľom na konferenciu na podporu libanonského ľudu, ktorá sa konala 4. augusta 2021 prostredníctvom videokonferencie, a na vyhlásenie PK/VP Borrella počas tejto konferencie,

— so zreteľom na list generálneho tajomníka OSN predsedovi Bezpečnostnej rady OSN zo 4. augusta 2021 o predĺžení mandátu dočasných ozbrojených síl OSN v Libanone (UNIFIL),

— so zreteľom na vyhlásenie predsedu Európskej rady zo 4. augusta 2021 na tretej medzinárodnej konferencii na podporu libanonského ľudu, ktorá sa konala na spoločnú výzvu generálneho tajomníka OSN a prezidenta Francúzskej republiky,

— so zreteľom na vyhlásenie hovorcu ESVČ zo 7. augusta 2021 odsudzujúce odpaľovanie rakiet z južného Libanonu,

— so zreteľom na vyhlásenie generálneho tajomníka OSN Antónia Guterresa z 26. augusta 2021 o zhoršujúcej sa sociálno-ekonomickej situácii v Libanone,

— so zreteľom na rozhodnutie Asociačnej rady EÚ – Libanon č. 1/2016 z 11. novembra 2016 o dohode na prioritách partnerstva EÚ a Libanonu a na návrh rozhodnutia Rady, ktorým sa stanovuje pozícia, ktorá sa má v mene Únie zaujať v Asociačnej rade zriadenej Euro-stredomorskou dohodou o pridružení medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a Libanonskou republikou na strane druhej, pokiaľ ide o predĺženie priorít partnerstva medzi EÚ a Libanonom, pokým EÚ a Libanon neprijmú nové aktualizované spoločné dokumenty (COM(2021)0406),

— so zreteľom na incidenty z augusta a septembra 2019, 14. apríla 2020, 17. apríla 2020, 27. júla 2020, mája 2021, 20. júla 2021 a 4. až 6. augusta 2021, ku ktorým došlo na modrej línii,

— so zreteľom na spoločné oznámenie z 9. februára 2021 s názvom Obnovené partnerstvo s južným susedstvom – nový program pre Stredozemie (JOIN(2021)0002),

— so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv z roku 1948,

— so zreteľom na článok 132 ods. 2 a 4 rokovacieho poriadku,

([4]) Ú. v. EÚ L 277 I, 2.8.2021, s. 16.

A. keďže súčasná situácia v Libanone je mimoriadne alarmujúca a hlboko znepokojujúca v dôsledku politickej, hospodárskej, sociálnej, finančnej a zdravotnej krízy a stavu inštitucionálnej krízy; keďže Libanon je blízkym a dôležitým partnerom Európskej únie; keďže toto partnerstvo je založené na spoločných záujmoch, dlhodobých historických a kultúrnych väzbách, pravidelnom politickom a sociálnom dialógu a rozsiahlych medziľudských kontaktoch;

B. keďže Libanon má dynamickú občiansku spoločnosť s mnohými aktivistami, lídrami komunít, akademikmi, umelcami a mládežníckymi skupinami, ktorí mobilizujú a vyzývajú na naliehavé reformy;

C. keďže situácia v Libanone bola kritická a koncom roka 2019 viedla k finančnej kríze; keďže masové protesty nazývané aj libanonská októbrová revolúcia sa konali už 17. októbra 2019, pričom účastníci požadovali sociálne a hospodárske práva, vyvodenie zodpovednosti, ukončenie korupcie a odstúpenie všetkých politických predstaviteľov; keďže 29. októbra 2019 bývalý libanonský premiér Saad Harírí oznámil odstúpenie vlády;

D. keďže 4. augusta 2020 ničivý výbuch veľkého množstva dusičnanu amónneho v prístave v Bejrúte spôsobil viac ako 200 úmrtí, zranil vyše 6 500 ľudí a poškodil viac ako 74 000 domov, čo priamo postihlo 300 000 ľudí; keďže v dôsledku toho odstúpil bývalý premiér Hassan Diab; keďže ani rok po výbuchu nebolo ukončené vyšetrovanie jeho príčin – predovšetkým pre korupciu – a zodpovedné osoby neboli identifikované ani potrestané; keďže v správe organizácie Human Rights Watch uverejnenej 3. augusta 2021 sa objasňujú dôkazy o účasti úradníkov na výbuchu; keďže 4. augusta 2021 sa v Bejrúte uskutočnila ďalšia masová pouličná demonštrácia, ktorej účastníci požadovali vyvodenie zodpovednosti za výbuch v prístave; keďže z úradných dokumentov, ktoré unikli na verejnosť, vyplýva, že aj keď libanonské colné, vojenské a bezpečnostné orgány, ako aj súdnictvo varovali niekoľko po sebe nasledujúcich vlád, a to aspoň 10-krát za šesť rokov, pred nebezpečnými zásobami výbušných chemikálií v bejrútskom prístave, neprijali sa žiadne opatrenia; keďže kľúčové politické osobnosti Libanonu bránili miestnemu vyšetrovaniu následného výbuchu, pričom orgány odvolali prvého vyšetrovacieho sudcu po tom, ako predvolal politických predstaviteľov na výsluch, a odmietli žiadosti druhého vyšetrovacieho sudcu o zbavenie imunity podozrivých poslancov parlamentu a vypočutie vysoko postavených členov bezpečnostných síl;

E. keďže korupcia je jedným z kľúčových problémov, ktoré bránia rozvoju a prosperite Libanonu a prehlbujú odcudzenie od politického systému a nedôveru voči nemu; keďže korupcia je veľmi rozšírená a preniká do všetkých úrovní spoločnosti, čo sa odráža v hodnotení globálnej a priemernej výkonnosti krajiny vo väčšine oblastí správy vecí verejných; keďže národná protikorupčná inštitúcia ešte stále nefunguje, pretože sa čaká na vymenovanie jej komisárov;

F. keďže v Libanone sa napokon podarilo 10. septembra 2021 vytvoriť vládu po troch dezignovaných premiéroch, a to Mustafovi Adibovi, Saadovi Harírím a Najibovi Mikatim; keďže nová vláda bude musieť urýchlene predložiť potrebný zásadný politický balík reforiem, aby Libanon mohol bojovať proti korupcii a aby si zachoval stabilitu, jednotu, zvrchovanosť, politickú nezávislosť a územnú celistvosť;

G. keďže komunálne, parlamentné a prezidentské voľby v Libanone sú naplánované na máj 2022 a október 2022; keďže je nevyhnutné, aby všetci politickí lídri dodržiavali volebný kalendár na rok 2022 a zabezpečili inkluzívne, transparentné a spravodlivé voľby, pri ktorých budú mať všetci rovnakú možnosť viesť kampaň a svoj hlas budú môcť odovzdať všetci libanonskí občania vrátane tých, ktorí majú bydlisko v zahraničí, ako im umožňuje najnovší volebný zákon prijatý v roku 2017 a ako sa uvádza v libanonskej ústave; keďže komisia pre dohľad nad voľbami nemá potrebné prostriedky na vykonávanie svojho mandátu, čo vyvoláva obavy týkajúce sa transparentnosti a spravodlivosti kampane a volieb naplánovaných na budúci rok;

H. keďže bezprostredne po masívnom výbuchu EÚ spoločne so Svetovou bankou a OSN uskutočnila rýchle posúdenie škôd a potrieb s cieľom odhadnúť vplyv na obyvateľstvo, fyzické aktíva, infraštruktúru a poskytovanie služieb; keďže medzi zistenia patria škody vo výške 3,8 až 4,6 miliardy USD, pričom najviac sú postihnuté sektory bývania a kultúry, straty vo výške 2,9 až 3,5 miliardy USD, pričom najviac je zasiahnuté bývanie, po ktorom nasleduje doprava a kultúra, a suma 1,8 až 2 miliardy USD na prioritné potreby obnovy a rekonštrukcie, pričom po najvyšších dopravných potrebách nasleduje kultúra a bývanie; keďže hlavným výstupom bolo vytvorenie rámca reformy, obnovy

a rekonštrukcie (3RF), ktorý sa riadi spoločne s libanonskou vládou; keďže v dôsledku niekoľkomesačnej patovej situácie pri formovaní vlády nedošlo k žiadnemu pokroku v reformách v rámci 3RF; keďže v máji 2021 hlavný výrobca elektrickej energie v Libanone, spoločnosť Electricité du Liban, oznámil, že už nemá dostatok peňazí na nákup paliva; keďže Libanon je v kontakte s niekoľkými krajinami s cieľom riešiť svoje bezprostredné energetické potreby;

I. keďže napriek pozastaveniu zákona o bankovom tajomstve sa nedosiahol žiadny pokrok vo forenznom audite centrálnej banky; keďže v nadväznosti na správy švajčiarskeho tímu zameraného na prešetrenie transakcií, na ktorých sa údajne podieľal guvernér centrálnej banky Riad Salameh a jeho brat, začal libanonský prokurátor v súvislosti so Salamehom vyšetrovanie a francúzski prokurátori začali predbežné vyšetrovanie obvinení z prania špinavých peňazí; keďže guvernér centrálnej banky všetky obvinenia odmieta;

J. keďže EÚ sa zaviazala podporovať stabilitu a jednotu krajiny prostredníctvom hospodárskej pomoci; keďže EÚ poskytla značnú pomoc na riešenie bezprostredných dôsledkov a potrieb po výbuchu; keďže zmobilizovala 33 miliónov EUR na núdzové potreby a viac ako 250 záchranárov z členských štátov EÚ; keďže len v roku 2021 poskytla EÚ Libanonu humanitárnu pomoc za 55,5 milióna EUR; keďže v lete 2021 bolo uvoľnených ďalších 5,5 milióna EUR na posilnenie reakcie Libanonu na COVID-19; keďže EÚ a jej členské štáty od roku 2011 mobilizovali 24 miliárd EUR;

K. keďže pandémia COVID-19 zhoršila už prebiehajúcu a všeobecnú krízu v Libanone, kde je rozšírená korupcia na všetkých úrovniach spoločnosti; keďže vážne postihnuté sú nielen zraniteľné skupiny, ale aj ostatní; keďže od začiatku pandémie bolo v Libanone zaznamenaných viac ako 610 000 prípadov koronavírusu a 8 150 úmrtí; keďže najviac postihnuté zničením domov v dôsledku výbuchu boli štvrte Gemmayze Ashrafiedh, Mar Mikhael a Rmeil Medawar a v súčasnosti by chýbajúce alternatívy bývania pre ľudí, ktorých domovy boli zničené, mohli mať vplyv na historickú sociálnu štruktúru, charakter a súdržnosť Libanonu;

L. keďže rozhodnutím Rady z 30. júla 2021 bol vytvorený rámec pre cielené sankcie voči osobám a subjektom zodpovedným za oslabovanie demokracie alebo právneho štátu v Libanone; keďže medzi ne patrí zákaz cestovania do EÚ a zmrazenie aktív za pretrvávajúce marenie zostavovania vlády alebo vážne ohrozovanie konania volieb, za marenie alebo podkopávanie vykonávania plánov schválených libanonskými orgánmi a podporovaných EÚ s cieľom zlepšiť zodpovednosť a dobrú správu vecí verejných vrátane bankového a finančného sektora alebo za závažné finančné pochybenia týkajúce sa verejných prostriedkov, za činy, na ktoré sa vzťahuje Dohovor OSN proti korupcii, alebo za nepovolený vývoz kapitálu;

M. keďže Hospodárska a sociálna komisia OSN pre západnú Áziu zistila, že v rokoch 2019 a 2020 sa miera chudoby zvýšila z 28 % už na 55 %; keďže viacrozmerná miera chudoby v Libanone sa takmer zdvojnásobila zo 42 % v roku 2019 na 82 % v roku 2021 a extrémna viacrozmerná chudoba v súčasnosti postihuje 34 % obyvateľstva; keďže miera nezamestnanosti sa zvýšila na vyše 40 % pracovnej sily a rastúci podiel domácností má ťažkosti s prístupom k základným službám, ako sú potraviny, voda a zdravotná starostlivosť; keďže Svetová banka vo svojom hospodárskom monitore Libanonu z júna 2021 uviedla, že Libanon zažíva vážny a dlhotrvajúci hospodársky pokles, ktorý sa pravdepodobne radí medzi najzávažnejšie krízové udalosti vo svete od polovice devätnásteho storočia.

N. keďže vojna v susednej Sýrii mnohých prinútila utiecť do Libanonu, ktorý prijal okrem približne 15 800 utečencov etiópskeho, irackého, sudánskeho a iného pôvodu zaregistrovaných u Vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR) a približne 207 700 palestínskych utečencov aj odhadovaných 1,5 milióna sýrskych utečencov; keďže podľa Svetového potravinového programu je v roku 2021 potravinovej neistote vystavených 22 % libanonských štátnych príslušníkov, 50 % utečencov zo Sýrie a 33 % utečencov iných národností; keďže Libanon je jednou z dvoch krajín na Blízkom východe, kde je veľký počet migrujúcich pracovníkov v domácnosti, ktorí podliehajú systému kafala; keďže EÚ od roku 2011 prispela sumou 2,4 miliardy EUR na pomoc sýrskym a palestínskym utečencom prostredníctvom rôznych nástrojov, ako je Regionálny trustový fond EÚ zriadený v reakcii na krízu v Sýrii a nástroj európskeho susedstva (ENI);

O. keďže libanonská vláda v apríli 2020 schválila hospodársky plán a požiadala o program MMF na základe potrebných reforiem; keďže rokovania s MMF stále prebiehajú; keďže podľa MMF Libanon naliehavo potrebuje začať komplexné reformy s cieľom urobiť poriadok vo verejných financiách, reštrukturalizovať verejný dlh, obnoviť bankový systém, rozšíriť záchrannú sociálnu sieť, zreformovať štátne podniky a zlepšiť správu vecí verejných; keďže MMF vyčlenil 860 miliónov USD v rámci osobitných práv čerpania s cieľom posilniť vyčerpané rezervy krajiny a pomôcť s mnohými naliehavými potrebami; keďže finančný výbor libanonského parlamentu odmietol plán vlády na záchranu pomocou vnútorných zdrojov, ktorý by umožnil zachovať úspory 98 % obyvateľstva tým, že by zaručil aktíva na bankových účtoch s úsporami nižšími ako 500 000 USD; keďže Medzinárodný menový fond (MMF) zverejnil tri vyhlásenia na podporu navrhovaného plánu vlády v reakcii na kritiku plánu ozdravenia zo strany poslancov; keďže poslanci, ktorí odmietli plán ozdravenia, majú osobný záujem na ochrane záujmov libanonských bánk, pretože sú akcionármi týchto bánk alebo majú vzťahy s akcionármi týchto bánk;

P. keďže článok 534 libanonského trestného zákonníka sa naďalej využíva na stíhanie a zatýkanie LGBTI osôb; keďže v niektorých oblastiach krajiny sú muži podozriví zo vzťahov s osobami rovnakého pohlavia bežne zatýkaní a podrobovaní ponižujúcemu zaobchádzaniu na policajných staniciach;

Q. keďže 30. júna 2021 prijal libanonský parlament zákon o mimoriadnej pôžičke vo výške 556 miliónov USD na financovanie systému dávkových kariet, ktorý poskytne hotovostnú pomoc na podporu najzraniteľnejších rodín a nahradí súčasný systém dotácií; keďže zavádzanie dávkových kariet by sa malo riadiť zásadou nediskriminácie;

R. keďže euro-stredomorská dohoda je založená na dodržiavaní demokratických zásad a základných ľudských práv stanovených vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv, ktorá predstavuje neoddeliteľný prvok dohody;

S. keďže najnovšou rezolúciou Bezpečnostnej rady OSN o Libanone, rezolúciou 2591 (2021), ktorá bola jednomyseľne prijatá 30. augusta 2021, sa predlžuje mandát UNIFIL o ďalší rok a pripomína potreba trvalého prímeria v súlade so zásadami a prvkami stanovenými v rezolúcii 1701 (2006);

T. keďže neutralita Libanonu je kľúčom k jeho budúcej stabilite; keďže stabilný, plne zvrchovaný, zjednotený a demokratický Libanon má zásadný význam pre stabilitu, bezpečnosť a mierový rozvoj celého Blízkeho východu, keďže nedávno vytvorená vláda a jej ministri musia dosiahnuť politickú nezávislosť a odolávať akémukoľvek vonkajšiemu zasahovaniu zo strany susedných či vzdialenejších krajín; keďže vonkajšie zásahy škodia rozvoju a stabilite Libanonu; keďže hnutie Hizballáh stále kontroluje kľúčové ministerstvá v libanonskej vláde; keďže niekoľko členských štátov EÚ zaradilo hnutie Hizballáh do zoznamu teroristických organizácií; keďže hnutie Hizballáh opakovane preukazovalo svoju silnú ideologickú lojalitu voči Iránu, ktorá destabilizuje libanonskú vládu a oslabuje jej naliehavo potrebnú súdržnosť;

1. považuje súčasnú situáciu Libanonu za katastrofu spôsobenú ľudskou činnosťou, ktorú zapríčinilo niekoľko mužov naprieč vládnucou politickou triedou; berie na vedomie nedávne vytvorenie vlády po 13 mesiacoch patovej politickej situácie; vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že v novom kabinete je len jedna žena; naliehavo vyzýva libanonských lídrov, aby dodržali svoje sľuby a boli funkčnou vládou, ktorá má poslanie, ktorá bude dôveryhodná a zodpovedná a ktorá prekoná parlamentné rozkoly a nebude podliehať zahraničným vplyvom; domnieva sa, že presadzovanie zodpovednosti, dodržiavanie slobodných a spravodlivých volieb a poskytovanie základných verejných služieb musí prevážiť nad akýmikoľvek osobnými záujmami libanonskej politickej triedy; pripomína, že vzhľadom na patovú politickú situáciu a narastajúcu nefunkčnosť štátnych inštitúcií sa voľby v máji 2022 nesmú za žiadnych okolností odložiť a musia dodržiavať medzinárodné demokratické normy slobody, spravodlivosti a transparentnosti;

2. vyzýva libanonské orgány, aby požiadali VP/PK o vyslanie volebnej pozorovateľskej misie, alebo, ak to považujú za potrebné, misie expertov na voľby, niekoľko mesiacov pred voľbami; žiada novú libanonskú vládu, aby v plnej miere vykonávali odporúčania vyplývajúce z volebnej pozorovateľskej misie EÚ v roku 2018; naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby poskytli všetku technickú a finančnú pomoc, ktorá by umožnila uskutočniť voľby v čo najlepších podmienkach, a aby sa snažili zaručiť spravodlivosť a transparentnosť celého procesu; naliehavo žiada novú libanonskú vládu, aby poskytla komisii pre dohľad nad voľbami všetky potrebné finančné prostriedky, personál a vybavenie na plné vykonávanie

jej mandátu; žiada, aby medzinárodná humanitárna pracovná skupina pod záštitou OSN podporovala vykonávanie humanitárnej pomoci a dohliadala na využívanie finančných prostriedkov; pripomína, že OSN vytvorila rámec na podporu žien ako kandidátok a voličiek, a teda na podporu väčšej účasti žien na politickom procese, a žiada, aby sa tento rámec plne začlenil do plánov volebnej reformy;

3. vyzýva EÚ, aby Libanonu ponúkla nasadenie komplexnej administratívnej poradnej misie EÚ s cieľom riešiť naliehavú potrebu zastaviť čoraz rýchlejší kolaps verejnej správy a základných služieb; naliehavo vyzýva novú vládu, aby urýchlene realizovala rozhodujúce reformy správy a hospodárske reformy, ktoré zabezpečia politické a hospodárske oživenie vrátane dôveryhodnej regulácie kľúčových hospodárskych odvetví, ako je odvetvie elektrickej energie;

4. pripomína, že transparentné, nezávislé, nestranné a efektívne vyšetrovanie výbuchu v bejrútskom prístave je prioritou a musí sa zabezpečiť; naliehavo vyzýva libanonské orgány, aby rešpektovali súdne postupy a nezávislosť súdnictva a pomáhali pri každom úsilí, ktoré by umožnilo riadne vyšetriť a vziať na zodpovednosť osoby zodpovedné za rozhodnutia, ktoré viedli k výbuchu v bejrútskom prístave; požaduje nezávislú medzinárodnú vyšetrovaciu misiu v Libanone s cieľom vyšetriť bejrútsky výbuch v rámci OSN; trvá na tom, že osoby, o ktorých sa zistí, že sú priamo alebo nepriamo zodpovedné, musia niesť zodpovednosť za stratené životy a škody spôsobené libanonskému ľudu;

5. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby uvoľnili dodatočnú humanitárnu pomoc, vzhľadom na ťažké podmienky na mieste, najmä potravinovú pomoc a nemocničný a farmaceutický materiál, a aby poskytli alternatívne zdroje energie (vrátane solárnych panelov) všetkým školám a nemocniciam, a to prostredníctvom iných ako verejných subjektov, napríklad cez známe mimovládne organizácie, organizácie občianskej spoločnosti a náboženské organizácie sídliace v Libanone, ktoré sú schopné uskutočniť reformy; trvá na tom, že miestne organizácie občianskej spoločnosti treba zapojiť do navrhovania, plánovania, koordinácie, vykonávania a hodnotenia programov pomoci pre Libanon; vyzýva Komisiu, aby našla mechanizmy, ktoré strategicky a pružne uplatňujú kritériá s cieľom umožniť organizáciám rýchly prístup k finančným prostriedkom na riešenie okamžitých potrieb, pričom sa vždy bude rešpektovať Európsky konsenzus o humanitárnej pomoci a medzinárodné humanitárne právo; zdôrazňuje potrebu dôkladného monitorovania pomoci EÚ s cieľom zabezpečiť, aby sa dostala priamo k tým, ktorí ju potrebujú; vyjadruje hlboké poľutovanie nad mimoriadne vysokou úrovňou zlého hospodárenia a nedostatkom finančného dohľadu nad finančnými prostriedkami poskytnutými v minulosti;

6. vyzýva Komisiu a členské štáty EÚ, aby konštruktívne spolupracovali s novou libanonskou vládou pri realizácii štrukturálnych a odvetvových reforiem, ktoré sú podmienkou na uvoľnenie značnej makrofinančnej pomoci EÚ, a pri posilňovaní našich obchodných vzťahov, pod podmienkou, že sa dosiahne hmatateľný pokrok pri uplatňovaní potrebných reforiem začlenených do 3RF;

7. vyzýva libanonské orgány, aby čo najskôr obnovili rozhovory s MMF, aby boli reformy hmatateľné pre ľudí, ktorí zápasia s ťažkosťami v Libanone; naliehavo vyzýva libanonské orgány, aby splnili predchádzajúce záväzky prijaté v rámci hospodárskej konferencie o rozvoji prostredníctvom reforiem so súkromným sektorom v apríli 2018 s podporou medzinárodnej podpornej skupiny pre Libanon a ako sa dohodli všetci libanonskí politickí lídri, čo zahŕňa zmysluplné a hlboké hospodárske reformy a reformy správy vecí verejných vrátane obnovenia hospodárskej stability a dôveryhodnosti finančného sektora, zaručenia nezávislosti súdnictva, zabezpečenia dodržiavania ľudských práv a zásad právneho štátu a boja proti korupcii; vyzýva libanonské orgány, aby poskytovali podporu najzraniteľnejším komunitám v Libanone, a to aj prostredníctvom sociálnych záchranných sietí; vyzýva libanonské orgány, aby schválili rozpočet na rok 2021 a pripravili rozpočet na rok 2022 vrátane silného programu sociálnej ochrany, ktorým sa bude vykonávať program núdzovej záchrannej sociálnej siete a národný program na boj proti chudobe; naliehavo žiada libanonské orgány, aby zaistili rozpočtový riadok s dostatočnými prostriedkami pre voľby v roku 2022;

8. zdôrazňuje, že v dôsledku rozsiahlych represií Asadovho režimu proti sýrskemu ľudovému povstaniu v roku 2011 Libanon prijal najvyšší podiel sýrskych utečencov na svete; poukazuje na osobitnú zodpovednosť sýrskeho režimu za pokračovanie tejto dramatickej humanitárnej situácie; pripomína, že na dosiahnutie trvalých riešení pre vysídlené osoby je nevyhnutné dostatočné dlhodobé financovanie a programovanie na podporu vnútorne vysídlených osôb a utečencov nad rámec cyklu humanitárnych programov; pripomína zraniteľnosť sýrskych a palestínskych utečencov v Libanone a zdôrazňuje potrebu zabezpečiť primerané, predvídateľné a viacvrstvové financovanie Agentúry OSN pre pomoc a prácu v prospech palestínskych utečencov na Blízkom východe (UNRWA) a ďalších subjektov pracujúcich s utečencami s cieľom

zabezpečiť úplné poskytovanie základných služieb utečeneckým komunitám v krajine; zdôrazňuje potrebu posilniť spoluprácu a dialóg s mimovládnymi organizáciami a inými poskytovateľmi služieb, ktorí pomáhajú utečencom v krajine;

9. naliehavo vyzýva novú libanonskú vládu a prezidenta, aby prijali všetky potrebné opatrenia na odstránenie korupčných praktík vrátane prevodov verejného kapitálu a daňových únikov, aby zabezpečili plnú nezávislosť budúcich členov Národnej protikorupčnej inštitúcie a aby požiadali medzinárodné spoločenstvo o technickú podporu prostredníctvom mechanizmov OSN a Dohovoru OSN proti korupcii s cieľom zaručiť transparentnosť a plnú zodpovednosť voči libanonskému ľudu; pripomína, že EÚ, Svetová banka a OSN požadovali zriadenie nezávislého a transparentného súdnictva, prijatie moderného zákona o verejnom obstarávaní a prijatie protikorupčnej stratégie, a odsudzuje nečinnosť po sebe nasledujúcich libanonských vlád v posledných rokoch;

10. zdôrazňuje osobitnú zodpovednosť hnutia Hizballáh a ďalších frakcií za potláčanie ľudového hnutia v Libanone v roku 2019 a za politickú a hospodársku krízu v Libanone; vyzýva všetky vonkajšie mocnosti, aby sa zdržali zasahovania do vnútorných záležitostí Libanonu, a žiada, aby sa rešpektovala jeho zvrchovanosť a politická nezávislosť; naliehavo vyzýva všetky politické frakcie vo vláde, aby ukončili sektárstvo a realizovali nevyhnutné reformy v prospech všetkých ľudí žijúcich v Libanone bez akejkoľvek náboženskej alebo etnickej diskriminácie;

11. vyjadruje hlboké znepokojenie nad pretrvávajúcim nedostatočným pokrokom smerom k trvalému prímeriu a ďalším kľúčovým ustanoveniam rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 1701 (2006), a to vzhľadom na najnovšie a pretrvávajúce napätie pozdĺž južnej hranice Libanonu; opätovne potvrdzuje svoju rozhodnú podporu územnej celistvosti, zvrchovanosti a politickej nezávislosti Libanonu v súlade s nedávnou rezolúciou Bezpečnostnej rady OSN č. 2591 (2021); pripomína pozíciu EÚ, že príslušné rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 1559 (2005) a č. 1701 (2006) sa musia v plnej miere dodržiavať;

12. vyzýva medzinárodné spoločenstvo, aby poskytlo potrebnú finančnú podporu, ktorá umožní libanonským ozbrojeným silám a vnútorným bezpečnostným silám plniť svoju základnú úlohu pri predchádzaní ďalšiemu kolapsu štátnych inštitúcií, zabezpečovaní humanitárnej pomoci a zabezpečovaní bezpečnosti a stability, pričom sa bude dodržiavať právo na protest a slobodu prejavu; opakuje, že zodpovednosť štátnych zamestnancov je nevyhnutná, a odsudzuje akékoľvek násilie voči demonštrantom;

13. vyzýva ESVČ, aby v spolupráci s členskými štátmi navrhla zoznam zodpovedných orgánov v Libanone, vyzýva na využívanie cielených sankcií v rámci, ktorý Rada prijala 30. júla 2021, na všetky osoby alebo subjekty, ktoré spĺňajú kritériá tohto rámca; zdôrazňuje, že zavedenie cielených sankcií za marenie alebo oslabovanie demokratického politického procesu zostáva možnosťou, ktorá by sa mohla využiť, ak by zodpovedné subjekty v Libanone naďalej bránili reforme a boju proti korupcii; vyzýva všetky členské štáty EÚ bez výnimky, aby plne spolupracovali a posilnili nové cielené sankcie EÚ voči skorumpovaným vedúcim predstaviteľom a osobám zodpovedným za podkopávanie demokracie a právneho štátu a ich pridružených subjektov v Libanone; naliehavo vyzýva ESVČ a Radu, aby urýchlene vyčlenili dostatočné zdroje na účinný rozvoj nového mechanizmu; vyzýva členské štáty EÚ a ich partnerov, ako sú Spojené kráľovstvo a Švajčiarsko, aby spolupracovali v boji proti údajnej sprenevere verejných prostriedkov viacerými libanonskými úradníkmi; navrhuje, aby členské štáty vo svojich vnútroštátnych jurisdikciách začali súdne konania proti vlastníkom nezákonne nadobudnutého kapitálu držaného na ich území a aby podporovali úsilie o vrátenie nezákonných finančných prostriedkov libanonskému obyvateľstvu;

14. pripomína, že v Dohode o pridružení medzi EÚ a Libanonskou republikou sa ustanovuje politický dialóg medzi Európskym parlamentom a novým libanonským parlamentom na základe nadviazania politickej spolupráce medzi týmito dvoma inštitúciami, ktorá môže slúžiť ako dodatočný rámec, ak o to požiadajú libanonské orgány, na podporu nedávno vytvorenej vlády a riešenie inštitucionálnej stagnácie;

15. pripomína svoju silnú podporu všetkým obhajcom ľudských práv v Libanone a ich práci; nabáda občiansku spoločnosť a sociálnych a hospodárskych partnerov, aby plnili svoje príslušné úlohy v rámci národného dialógu tým, že vyjadria svoje ambície a predložia návrhy v záujme mieru, rozvoja a budúcnosti krajiny, a oceňuje iniciatívy miestnych spoločenstiev a občianskej spoločnosti; vyjadruje mimoriadne znepokojenie nad rastúcou emigráciou libanonského obyvateľstva a následným únikom mozgov, ktorý postihuje ľudské zdroje nevyhnutné na rekonštrukciu a obnovu Libanonu;

16. vyzýva Libanon, aby zabezpečil potrebnú ochranu pred nútenou prácou, ako je zakotvená vo vnútroštátnom pracovnom práve a medzinárodných normách v oblasti ľudských práv vrátane základných zásad a práv pri práci a v Dohovore Medzinárodnej organizácie práce (MOP) o domácich pracovníkoch (č. 189 z roku 2011) s cieľom riešiť vykorisťujúci charakter systému kafala;

17. opakuje, že podporuje odhodlanie EÚ pomáhať Libanonu pri jeho hospodárskej reštrukturalizácii a obnove jeho infraštruktúry; vyzýva Komisiu, aby zreformovala dlhodobé financovanie a prepracovala stratégiu a plán obnovy pre Libanon v kontexte priorít partnerstva medzi EÚ a Libanonom v rámci nového Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa a aby zvážila financovanie ďalších potenciálnych partnerov z občianskej spoločnosti, najmä s cieľom nájsť naliehavé riešenia nedostatku energie prostredníctvom obnoviteľných zdrojov energie, ako sú solárne panely;

18. vyzýva na zrušenie článku 534 libanonského trestného zákonníka a na ukončenie všetkých foriem právneho a inštitucionálneho násilia a prenasledovania LGBTI osôb; požaduje zrušenie ďalších diskriminačných zákonov, ako sú zákony, ktoré palestínskym utečencom odopierajú rovnaké práva, aké požívajú iní zahraniční rezidenti;

19. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby posilnili svoju podporu libanonskej očkovacej kampani, ktorá potrebuje medzinárodnú podporu, a aby zmiernili zdravotnú krízu v Libanone; požaduje podporu na platy zamestnancov nemocníc a nákup zdravotníckych pomôcok;

20. potvrdzuje svoje silné partnerstvo s Libanonom a jeho obyvateľmi, ktoré sa opiera o spoločné hodnoty demokracie, pluralizmu, právneho štátu a dodržiavania ľudských práv; potvrdzuje svoju podporu odhodlaniu Európskej únie pomôcť Libanonu v jeho hospodárskej prestavbe; vyjadruje úctu obetiam výbuchu v Bejrúte; opätovne potvrdzuje svoju solidaritu s libanonskou občianskou spoločnosťou a jej podporu, najmä novinárom a oznamovateľom protispoločenskej činnosti; vyzýva Radu a Komisiu, aby pokračovali v úsilí o podporu obnovy a hospodárskeho ozdravenia Libanonu a o vytvorenie užšej spolupráce s organizáciami občianskej spoločnosti v krajine a o ich financovanie;

21. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedovi Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, vládam a parlamentom členských štátov, generálnemu tajomníkovi OSN, generálnemu tajomníkovi Ligy arabských štátov, predsedovi Parlamentného zhromaždenia Únie pre Stredozemie a vláde a parlamentu Libanonu.